

EXPUNERE DE MOTIVE

La proiectul de hotărâre privind aprobarea demarării procedurilor legale de reglementare a situației juridice pentru Cripta paleo- creștină parte din necropola orașului antic Tomis și identificarea oportunităților de finanțare în vederea protejării, conservării, restaurării și punerii în valoare a acesteia

În incinta Colegiului Național "Mihai Eminescu" din municipiul Constanța se află Cripta paleo-creștină (nominalizată în Lista Monumentelor istorice cu indicativul CT-I-m-A-02555.05), parte din necropola orașului antic Tomis, presupus sediu în secolul al IV-lea al Episcopiei Cetății Tomis.

În apropiere de faleza înaltă a portului, pe strada Traian, parțial sub clădirea Colegiului Național "Mihai Eminescu", se ascund ruinele unei bazine creștine descoperită întâmplător în anii '60, din care numai cripta de sub altar a fost cercetată până în prezent.

Accesul se face prin cele opt trepte de piatră, zidite într-un culoar lung de 3.20m și larg de 0,83 m, situat pe latura de vest a criptei, pe care se coboară de la 2,50m adâncime față de nivelul solului actual, unde se află o intrare înaltă de 1,66m și largă de 0,80m, cu chenarul din lespezi mari din piatră cioplită. În pragul de sus și de jos se observă scobiturile pentru ușă, iar muchia interioară a tocului din dreapta este tocită, indiciu al unei folosiri îndelungate. Pe aici se păsește în interiorul criptei propriu-zise: o încăpere dreptunghiulară, cu laturile de nord și sud de câte 6,15m, cele de est și vest de câte 3,75m și cu tavan boltit.

Aproximativ 2/3 din partea de vest a criptei o constituie o încăpere destul de bine păstrată, cu dimensiuni de 3,70x75m și înălțimea maximă de 2,32m (în mijloc), pe ai cărei pereți laterali (de nord și sud) se mai păstrează o bună parte din tencuiala pictată cu roșu, verde și gălbui, culorile fiind însă foarte mult șterse, pe alocuri abia distingându-se. Pictura este alcătuită în jumătatea inferioară a pereților din chenare dreptunghiulare mai mari, iar în jumătatea superioară și la baza bolții, din chenare mai mici, în care se află crenguțe și flori. În restul de aproximativ 1/3 din partea de est a criptei sunt zidite trei morminte boltite, în formă de nișe, fiecare cu înălțimea de 1,68m și lărgimea de 0,90m. Pe pereții lor se mai păstrează resturi de tencuială neșlefuită, fără nici o urmă de pictură. În peretele de sud și respectiv nord al mormintelor laterale, aproximativ la jumătatea înălțimii, sunt scobite două nișe mici pentru opaițe. Înăuntrul criptei s-au găsit două fragmente de plăci de marmură albă - vineție, unul decorat cu semnul crucii suprapunându-se cu un glob, iar celălalt cu o pasăre într-un chenar trapezoidal, provenind de la amvonul ce se află deasupra, în bazilică.

Vestigiul istoric, de importanță națională, se află într-o degradare continuă, din cauza temperaturilor oscilante, a condensului și a umidității. Din frescele interioare nu a mai rămas mare lucru, iar tencuiala și picturile de pe pereți se află și ele într-o stare avansată de deteriorare, fiind rămase doar urme vagi de culoare și forme. Ultimele măsuri de conservare a picturilor de pe pereți au fost luate în anul 1994 de către o echipă de specialiști venită din Franța.

Oricine intră în bazilică poate constata cu ușurință că nivelul de umiditate este mult peste valoarea normală, fapt ce agravează zilnic deteriorarea registrelor de ornamentală, procesul de degradare fiind continuu, fapt care ar putea conduce la o iremediabilă pierdere, cea ce ar putea face ca "istoria să rămână... istorie", pentru că fondurile necesare pentru demararea lucrărilor de protejare, conservare, restaurare și punere în valoare a acestei mărturii antice întârzie să apară.

Dacă va fi restaurat și conservat, acest monument de o valoare patrimonială inestimabilă poate fi deschis publicului larg, constituind un important punct de atracție în oraș, atât pentru localnici cât și pentru turiștii care vizitează orașul Constanța.

În concordanță cu obligația legală de protejare și de punere în valoare a patrimoniului cultural constănțean, Consiliul Local are obligația de a întreprinde cu celeritate o serie întreagă de măsuri legale care să permită salvarea și punerea în valoare a monumentului.

Pentru reușita acestui demers, într-o primă etapă se cuvine să se stabilească fără echivoc situația juridică (într-un demers comun al Municipality cu Muzeul de Istorie și Arheologie Constanța și Ministerul Culturii și Identității Naționale), iar odată finalizată această etapă, realizarea unui proiect de protejare, conservare, restaurare și punere în valoare utilizându-se de instrumentul reprezentat de fondurile structurale sau de alte oportunități de finanțare pe care România le are la dispoziție.

Fată de cele prezentate, ținând cont de atribuțiile Consiliului Local stipulate în art.36, alin.6, lit.a, pct. 10 din Legea 215/2001 a Administrației publice locale, Republicată, cu modificările și completările ulterioare, privind conservarea, restaurarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și de arhitectură, a parcurilor, grădinilor publice și rezervațiilor naturale, supun atenției și aprobării dumneavoastră proiectul de hotărâre privind aprobarea demarării procedurilor legale de reglementare a situației juridice pentru Cripta paleo-creștină (nominalizată în Lista Monumentelor istorice cu indicativul CT-I-m-A-02555.05) parte din necropola orașului antic Tomis și identificarea oportunităților de finanțare în vederea protejării, conservării, restaurării și punerii în valoare a acesteia.

Inițiatori:

Zabara Alexandru, consilier local PMP

Cantaragiu Secil, consilier local PMP

Papuc Cătălin, consilier local PMP